

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 9. februara 2024
Br. Ref.: RK 2327/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI27/23

Podnosilac

Zeqir Simnica

Ocena ustavnosti
Presude Apelacionog suda Republike Kosovo Ac. br.47/2021
od 23. septembra 2022. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Zeqir Simnica iz opštine Kosovo Polje, kojeg pred Sudom zastupa Zenel Shala, advokat iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava Presudu Apelacionog suda Republike Kosovo [Ac. br. 47/2021] od 23. septembra 2022. godine (u daljem tekstu: Apelacioni sud), u vezi sa Presudom Osnovnog suda u Prištini [C. br.1880/2019] od 2. novembra 2020. godine, (u daljem tekstu: Osnovni sud).
3. Podnosilac zahteva je osporenu Odluku primio dana 18. oktobra 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti osporene Presude Apelacionog suda, kojom je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povrede njegovih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane članovima 24 [Jednakost pred zakonom] i 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 46 [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, na članu 22. (Procesuiranje podnesaka) i članu 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] i 48 [Vrste odluka] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).
6. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023, objavljen je u Službenom listu Republike Kosovo i stupio je na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe navedene Uredbe, kojom je ukinut Pravilnik o radu Ustavnog suda br. 01/2018. S tim u vezi, u skladu sa pravilom 78 (Prelazne odredbe) Pravilnika o radu br. 01/2023, izuzetno će se i dalje primenjivati pojedine odredbe Pravilnika o radu br. 01/2018 u slučajevima registrovanim u Sudu pred ukidanje, samo ako i u meri u kojoj su povoljniji za stranke.

Postupak pred Ustavnim Sudom

7. Dana 7. februara 2023. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev pred ustavnim Sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
8. Dana 9. februara 2023. godine, Predsednica Suda je odlukom [br. GJR.KI27/23], imenovala sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Selvete Gërxhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Radomir Laban i Nexhmi Rexhepi (članovi).
9. Dana 24. februara 2023. godine, Sud je obavestio Osnovni sud o registraciji zahteva i zatražio je od istog da podnese povratnicu koja potvrđuje datum prijema osporene odluke od strane podnosioca zahteva.
10. Dana 24. februara 2023. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva kao i Apelacioni sud time što je istom podneo jednu kopiju zahteva.
11. Dana 28. februara 2023. godine, Osnovni sud je podneo Sudu povratnicu, koja je potvrdila da je podnosilac zahteva primio osporenu Presudu dana 18. oktobra 2022. godine.
12. Dana 17. januara 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

13. Podnosilac zahteva je radio u javnom preduzeću Kosovska Energetska Korporacija A. D. (u daljem tekstu: javno preduzeće KEK), od 25. maja 1984. godine, do dostizanja dobi penzionisanja, više od 36 godina, odnosno do 17. januara 2019. godine.
14. Dana 11. juna 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu protiv tužene KEK A. D., radi kompenzacije tri plate za jubilarnu nagradu, u vrednosti svake plate od 916 evra. Isti je zasnivao svoj tužbeni zahtev na članu 52, stav 1.3 i članu 53.4 Opšteg Kolektivnog Sporazuma kao i na Zakon o Radu i odlukama KEK-a [2244] od 10. aprila 2019. godine i odluci [8261/2019] od 23. avgusta 2019. godine, koje su obavezivale istu da podnosiocu zahteva isplati tri jubilarne plate.
15. Sa druge strane, tužena - zainteresovana strana KEK A. D. se u svom odgovoru na tužbu u celosti usprotivila tužbenom zahtevu podnosioca zahteva, uz tvrdnju da se radi o zastarelom zahtevu od strane podnosioca zahteva, a da je on 2013. godine ispunio uslov od 30 godina radnog staža, a što znači da u toj godini takvo pravo nije postojalo. KEK A. D. je takođe naglasio da čak i da je ovo pravo postojalo, s obzirom na vreme podnošenja tužbe [11. jun 2019. godine.], izgleda da je već prošlo više od šest godina, što znači da je tužba podnosioca zahteva podneta nakon bilo kakvog zakonskog roka koji je utvrđen odredbama člana 87. Zakona o radu.
16. Dana 2. novembra 2020. godine, Osnovni sud je u presudi [C. br. 1880/19] odlučio da: (I) Usvaja se tužbeni zahtev predlagača u celini, tako da se tužena KEK A. D. obavezuje da podnosiocu zahteva na ime tri jubilarne plate nadoknadi celokupan iznos od 2.748,00 evra, sa zakonskom kamatom u visini od 8%, koja se obračunava od dana podnošenja tužbe (11.06.2019. godine) pa sve do konačne isplate, a sve zajedno u roku od sedam (7) dana od prijema ove presude, pod pretnjom obaveznog izvršenja; (II) odlučio je da tužena KEK A. D., da podnosiocu zahteva naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 260 evra.
17. Neutvrđenog datuma, i u propisanom zakonskom roku, KEK je, u svojstvu tužene strane, podneo žalbu: (i) zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka; (ii) zbog netačno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja; i zbog (iii) pogrešne primene materijalnog prava; sa predlogom da Apelacioni sud žalbu tužene strane usvoji kao osnovanu i pobijanu presudu preinači tako što će tužbeni zahtev podnosioca zahteva odbiti kao neosnovan.
18. Sa druge strane, podnosilac zahteva je podneo odgovor na žalbu sa predlogom da Apelacioni sud odbaci žalbu tužene strane kao neosnovanu, a da napadnutu presudu potvrdi.
19. Dana 23. septembra 2022. godine, Apelacioni sud je u Presudi [Ac. br. 47/2021]: (I) usvojio kao osnovanu žalbu tužene strane KEK A. D., i izmenio je presudu Osnovnog suda [C. br.1880/2019] od 2. novembra 2020. godine, presuđujući sledeće: odbija se kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva u kojem je tražio da se "obaveže tužena strana KEK A. D., da njemu isplati tri (3) plate na ime jubilarne nagrade u sumi od 2,748.00€, zajedno sa zakonskom kamatom kao i troškove parničnog postupka; i (II) Svaka strana snosi svoje proceduralne troškove. U svom obrazloženju Apelacioni sud je naglasio sledeće:

Veće ocenjuje da u takvom slučaju zahtev podnosioca ne nalazi potkrepljenje u odredbama Opšteg kolektivnog ugovora, iz razloga što je isti stupio na snagu 01.01.2015. godine i da je isti bio na snazi do 31.12.2017. i stoga a pošto je istekao od ovog datuma (31.12.2017.) nakon otkazivanja od strane socijalnog partnera poslodavca (Privredne komore), isti je neprimenljiv u slučaju tužioca. Takođe, povodom odluke tužene br. 8261 od 23.08.2019.godine za nastavak važenja odredaba OKSK za priznavanje jubilarnih isplata zaposlenima koji su do 31.12.2019. godine

navršili jubilej, u konkretnom slučaju isto ne važi i ne može se primeniti, iz razloga što tužilac ima 37 godina radnog staža, i taj isti jubilej je navršio 2013. godine, a pravo na podnošenje tužbe tužioca u ovom predmetu je počelo od dana stupanja na snagu OKSK, dana 01.01.2015.godine i poslednji rok za podnošenje zahteva je bio datum 31.12.2017. godine.

Navodi podnosioca zahteva

20. Podnosilac zahteva tvrdi da je Presuda Apelacionog suda [Ac. br.47/2021] od 23. septembra 2022. godine, koja je u vezi sa gore navedenom tužbom o isplati jubilarne plate, doneta uz povredu njegovih ustavnih prava i sloboda, odnosno članova 24 [Jednakost pred zakonom] 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 46 [Zaštita Imovine] Ustava.
21. Podnosilac zahteva je kao glavni zahtev pred Ustavnim sudom pokrenuo pitanje navodne povrede odredaba člana 31. Ustava, jer ističe da je na osnovu normativnih propisa KEK A. D. pravo na jubilarni bonus od tri plate stekao je stupanjem na snagu Opšteg kolektivnog ugovora Kosova, a koje mu se pravo, prema njegovim rečima, ne može uskratiti ni u jednom naknadnom postupku nikakvim zakonskim ili podzakonskim aktom, a pogotovo kada je i sama tužena Zakonikom o radu br. 1041 od 5. juna 2015. godine i Odluke br. 2244 od 10. aprila 2019. i 8261 od 23. avgusta 2019. godine, kojim se ponovo konstituiše ovo pravo za sve njene zaposlene.
22. Podnosilac zahteva u nastavku navodi tvrdnje o nedoslednosti sudske prakse, koju povezuje na navodne povrede člana 24. Ustava, ističući da: *“Ne postoji pravično suđenje, jednakost pred zakonom, niti pravna sigurnost, kada u apelacionom sudu kao organu drugog stepena – za potpuno identična pitanja imaju dijametralno suprotne stavove i to u odnosu prvog i drugog stepena. – i veća suda II stepena, gde jedno veće odlučuje drugačije, a drugo drugačije, za potpuno identična pitanja, radnje koje predstavljaju povredu ustavnih načela i diskriminišu one čiji se zahtevi odbijaju, a kojom prilikom se povređuju i načela Evropske konvencije o ljudskim pravima.”*
23. U vezi sa ovom tvrdnjom, podnosilac zahteva je podneo pred Sudom 4 odluke redovnog sudstva, od kojih su 2 bile Apelacionog suda a 2 Vrhovnog suda, koje po navodima podnosioca zahteva, pokazuju nedoslednost sudske prakse.
24. U nastavku, podnosilac zahteva tvrdi i povredu člana 46 Ustava, navodeći da je ovo pravo povređeno kada se: *„[...] izjasnio i Ustavni sud Kosova kada je presudio slučajeve prevremenog penzionisanja jednog broja bivših radnika KEK A. D, u kom slučaju je poništio preko 300 presuda Vrhovnog suda, zbog toga što je povređeno pravo na imovinu. kada je utvrdio da: 1. Pravni osnov obaveze naknade do formiranja Fonda PIO leži u internim aktima KEK A. D, a to je ugovor potpisan sa svakim pojedincem posebno, ovaj uslov je identičan onom koji je kod podnosioca zahteva, gde je pravni osnov za nadoknadu jubilarnih nagrada za sve one koji ispunjavaju uslove normativni propis KEK-a, Zakonik o radu i Odluke br. 2244 od 10.04.2019. godine i 8261 od 23.08.2019. godine, i 2. Obaveza se smatra ispunjenom kada se formira Penzioni Fond, odnosno navrši se starosna dob za penzionisanje, ovaj uslov je identičan onom kod podnosioca zahteva kada se smatra da je obaveza ispunjena kada se jubilarni bonus nadoknadi u skladu sa uslovima Odluke pomenute u tački 1. Sud je upoznat sa slučajem koji je on presudio za bivše prevremene penzionere KEK-a, stoga ne moramo da prilažemo njegove presude jer ih on već poseduje. Podnosilac zahteva je svestan da Ustavni sud Kosova ne deluje kao 4. stepen, već ima ustavnu nadležnost da poništi bilo koji pravni akt bilo kog organa ukoliko utvrdi da postoji povreda zakonskih i ustavnih odredbi, te da za*

konkretnan slučaj uopšte nije sporno da su prekršene gore navedene zakonske i ustavne odredbe.“

26. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da njegov zahtev: (1) usvoji kao osnovan; (2) Presuda [Ac. br. 47/2021] je u suprotnosti sa zakonskim i ustavnim odredbama i da se ista poništi; (3) da se obaveže Apelacioni sud da ponovo razmotri Presudu Apelacionog suda i da deluje u skladu sa predlozima Ustavnog suda; (4) da obavesti Ustavni sud u vezi sa postupkom ponovnog razmatranja poništene Presude.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 24 [Jednakost pred Zakonom]

- 1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.*
- 2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.*
- 3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.*

Član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]

- 1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
- 2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
- 3. Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštititi privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.*

[...]

Član 46 [Zaštita Imovine]

- 1. Garantuje se pravo na imovinu.*
- 2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.*
- 3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se eksproprijuje.*

4. O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud.

5. Intelektualno pravo je zaštićeno zakonom.

ZAKON BR.03/L-212 O RADU

Član 87

[Rok Zastarevanja]

Svi zahtevi iz radnog odnosa zastarevaju u okviru roka od tri (3) godine od dana podnošenja zahteva.

Član 90

Kolektivni ugovor

[...]

4. Kolektivni ugovor može da bude sklopljen za vremenski određeni period ne duži od tri (3) godine.”

OPŠTI KOLEKTIVNI SPORAZUM KOSOVA

Član 3

Primena i sveobuhvatnost

Odredbe OKSK-a se primenjuju na celoj teritoriji Republike Kosova.

Član 52

Jubilarne nagrade

1. Zaposleni ima pravo na jubilarnu nagradu i to za:

1.1. za 10 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od jedne njegove mesečne plate;

1.2. za 20 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od dve njegove mesečne plate;

1.3. za 30 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od tri njegove mesečne plate.

2. Poslednji poslodavac je taj koji plaća jubilarne poklone.

3. Jubilarni poklon se plaća u roku od mesec dana, nakon ispunjivanja uslova iz ovog stava.

Član 53

Nadoknada u slučaju penzionisanja

Zaposleni u trenutku penzionisanja uživa pravo na prateću isplatu u visini od tri (3) mesečnih plata koje je dobio u tri (3) zadnja meseca.

Odluka [2244] sa sastanka Uprave KEK-a A.D. o “Jubilarnim platama za period 2015-2017” od 10. aprila 2019. godine

[...]

- Pravni osnov za ovu odluku je Opšti kolektivni ugovor Kosova (OKU) koji su zaključili premijer Kosova, BSPK, OEK (čiji je član i Energetska korporacija

Kosova), KES i AKB potpisan na dan. 18.03.2014. godine a koji je stupio na snagu 01.01.2015. godine, posebno član 52;

- U vezi sa odlukom br. 2244, od 10.04.2019. godine o jubilarnim platama
- Korisnici će biti aktivni i pasivni zaposleni.
- Ako su ispunili uslov predviđen članom 52. Opšteg kolektivnog ugovora (OKU), odnosno ostvarili su radni staž od 10, 20 ili 30 godina (uslov) u periodu kada je OKU bio na snazi - 01.01.2015. do 31.12.2017. (u daljem tekstu: rok važenja).
- [...]

Pravno mišljenje za Jubilarnu nagradu Vrhovnog suda Kosova, od 27. februara 2023. godine

Primenljivi sporazum/ugovori

“II. Opšti kolektivni sporazum Kosova zaključen 18.03.2014.godine, i potpisan od strane Organizacije poslodavaca (Privredna komora Kosova i Kosovska poslovna alijansa), Organizacije zaposlenih (Unija nezavisnih sindikata Kosova), kao i Vlada Republike Kosova, (Ministarstvo rada i socijalnog staranja), (u daljem tekstu: Opšti kolektivni sporazum Kosova) primenjuje se u vremenskom periodu od 01.01.2015 do 31.12.2017.g.”

Uslovi za ostvarivanje prava na jubilarnu nagradu:

“VI. Zaposleni na osnovu Opšteg kolektivnog sporazuma Kosova, ima pravo na jubilarnu nagradu kako je definisano u članu 52 ovog sporazuma, ako su ispunjeni ovi uslovi i to: a) da se jubilara godina rada od 10, 20 i 30 godina navršava u vreme kada se primenjuje ovaj sporazum kao u tački II ovog pravnog mišljenja, i b) radni staž od 10, 20 i 30 godina treba biti neprekidan kod poslednjeg poslodavca.”

Prihvatljivost zahteva

27. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovnikom o Radu .
28. U tom pravcu, Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

Član 113
[Jurisdikcija i ovlašćene strane]

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

[...]

29. Sud u nastavku razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio i uslove o prihvatljivosti kao što su propisani u Zakonu, odnosno u članovima 47, 48 i 49 Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

*“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.
2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.*

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta...”.

30. U vezi sa ispunjenjem gore navedenih kriterijuma, Sud ocenjuje da je podnosilac zahteva: i. Ovlašćena strana, u smislu člana 113.7 Ustava; ii. On osporava ustavnost Presude Apelacionog suda [Ac. br. 47/2021] od 23. septembra 2022. godine; iii. iscrpeo je sva pravna sredstva koja su mu bila dostupna, u smislu člana 113.7 Ustava i člana 47.2 Zakona; iv. jasno je objasnio za koja prava zagarantovana Ustavom on smatra da su mu povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48 Zakona; i v. Podneo je zahtev unutar zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, kako je to propisano u članu 49 Zakona.

31. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 34. [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Pravilo 34 (2) Poslovnika o Radu propisuje da:

“Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju.”

32. Sud podseća da gore navedeno pravilo, zasnovano kako na sudskoj praksi Evropskog Suda za Ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), tako i na sudskoj praksi Suda, omogućava Sudu da proglasi zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu, i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 34. Poslovnika o Radu.

33. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na konkretan navod koji zahtev može da sadrži. S tim u vezi, tačnije je nazvati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Ovi poslednji, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu se kategorisati u četiri različite grupe: (i) navodi kategorisani kao navodi „četvrtog stepena“; (ii) navodi koji su kategorisani kao navodi sa „očiglednim ili evidentnim nedostatkom povrede“; (iii) „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“ navodi, i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi”.

34. U kontekstu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno prilikom ocene da li je isti očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će prvo podsetiti na suštinu slučaja koji je sadržan u ovom zahtevu i relevantne navode podnositeljke zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u saglasnosti sa kojom je, na osnovu člana 53.

[Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.

35. Dakle, Sud prvo podseća da se okolnosti slučaja odnose na tužbeni zahtev podnosioca zahteva za isplatu tri jubilarne plate od KEK-a, koji je prvobitno bio odobren od strane Osnovnog suda. Po žalbi KEK-a, u svojstvu tužene strane, Apelacioni sud je preinačio presudu Osnovnog suda, odbijajući tužbeni zahtev predlagača, na osnovu toga što je podnosilac zahteva ostvario 30 godina radnog staža u 2013. godini, u vreme kada Opšti kolektiv Sporazum nije bio na snazi, pa nije postojao pravni osnov da se takav zahtev za 3 jubilarne plate odobri.
36. Podnosilac zahteva osporava zaključke Apelacionog suda, ističući navode na nivou zakonitosti, u pogledu provere činjenica u vezi sa Opštim kolektivnim sporazumom, u pogledu pogrešne primene materijalnog prava, koje su po njemu rezultirale povredom procesnih garancija zagarantovanih članom 31 u smislu (i) pogrešne primene zakona kao i (ii) nedoslednosti sudskih odluka, koje on dovodi u vezu sa tvrdnjom o povredi člana 24. Ustava kao rezultat nedostatka jednakosti pred zakonom. Takođe, podnosilac zahteva navodi i (iii) tvrdnje o povredi člana 46 Ustava, odnosno povrede njegovih imovinskih prava kao rezultat nemogućnosti ostvarivanja jubilarnih plata.

(i) Što se tiče navoda o povredi člana 31 Ustava u vezi sa pogrešnim tumačenjem zakona

37. Podnosilac zahteva pred Sudom osporava zaključke Apelacionog suda, tvrdeći da je došlo do povrede člana 31 Ustava. S tim u vezi, podnosilac zahteva, između ostalog, posebno naglašava pogrešno tumačenje Opšteg Kolektivnog sporazuma, jer, prema navodima podnosioca zahteva, Apelacioni sud je trebao da uzme u obzir da je isti bio na snazi i tokom 2019. godine. Dakle, podnosilac zahteva navodi da kada je Apelacioni sud ocenio da je njegova tužba bila podneta van roka, samim tim je povredio i proceduralne garancije koje su navedene u članu 31 Ustava.
38. U razmatranju ovih navoda, Sud naglašava da se oni suštinski odnose na pogrešnu primenu važećeg zakona od strane Apelacionog suda, navode koje Sud, u skladu sa svojom sudskom praksom i praksom ESLJP-a, smatra *“navodima četvrtog stepena”*.
39. U kontekstu ove kategorije zahteva, Sud naglašava da je on, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali uzimajući u obzir i njegove karakteristike, koje su utvrđene u EKLJP-u, načela subsidijarnosti i doktrine četvrte instance, dosledno isticao razliku između *„ustavnosti“* i *„zakonitosti“* i potvrdio da nije njegov zadatak da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu, koje je navodno izvršio redovan sud, osim i u meri u kojoj su se takvim greškama mogla povrediti prava i slobode koje su zaštićene Ustavom ili EKLJP-om. (vidi, u ovom kontekstu, između ostalog, slučajeve Suda [KI96/21](#), podnosilac zahteva *Xhelal Zherka*, Rešenje o neprihvatljivosti od 23. septembra 2021. godine, stav 49; [KI145/20](#), podnosilac zahteva *Hafize Gashi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 22 april 2021. godine, stav 33; [KI179/18](#), podnosilac zahteva *Belgjyzer Latifi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68; [KI49/19](#), podnosilac zahteva *Akcionarsko Društvo Limak Kosovo International Airport S.H.A., “Adem Jashari”*, Rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47; [KI56/17](#), podnosilac zahteva *Lumturije Murtezaj*, Rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), podnosilac zahteva *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću “Barbas”*, Rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. godine, stav 60).
40. Sud je takođe dosledno ponavljao da nije njegova dužnost da ponovo pregledava zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem ili primenom materijalnog prava i sam ne može da oceni činjenice koje su dovele do toga da redovni sud donese jednu umesto druge odluke. U suprotnom, Sud bi postupao kao sud *„četvrtog stepena“*, što bi imalo za rezultat

prekoračenje granica postavljenih u njegovoj nadležnosti (vidi, s tim u vezi, slučaj ESLJP-a, [*García Ruiz protiv Španije*](#), presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 kao i reference korišćene tu; i vidi, takođe slučajeve suda KI145/20, citirano iznad, stav 34; KI49/19, citirano iznad, stav 48; i KI154/17 i KI05/18, citirano iznad, stav 61).

41. Sud, ipak, naglašava da sudska praksa ESLJP-a i Suda takođe utvrđuju i okolnosti pod kojima treba napraviti izuzetke od ovog stava. Kao što je napred navedeno, dok redovni sudovi imaju primarni zadatak da reše probleme oko tumačenja primenljivog zakona, uloga Suda je da se uveri ili proveru da efekti ovog tumačenja budu kompatibilni sa Ustavom i EKLJP (vidi predmet ESLJP-a [*Miragall Escolano i drugi protiv Španije*](#), presuda od 25. maja 2000. godine, stavovi 33-39; i vidi, takođe, slučaj Suda KI154/17 i KI05/18, citiran u tekstu iznad, stav 63). U principu, takav izuzetak je povezan sa slučajevima za koje se ispostavilo da su očigledno proizvoljni, uključujući one u kojima je sud „*primenio zakon na očigledno pogrešan način*“ u konkretnom predmetu i koji je mogao rezultirati „*proizvoljnim*“ ili „*očigledno nerazumnim*“ zaključcima za dotičnog podnosioca zahteva.

42. Što se tiče navoda podnosioca zahteva u vezi nastavka sprovođenja Sporazuma o Kolektivnom ugovoru i neosnovanog odbijanja njegovog tužbenog zahteva, Apelacioni sud je u presudi [Pr. br.47/2021] od 23. septembra 2022. godine, istakao sledeće:

Veće ocenjuje da u takvom slučaju zahtev podnosioca ne nalazi potkrepljenje u odredbama Opšteg kolektivnog ugovora, iz razloga što je isti stupio na snagu 01.01.2015. godine i da je isti bio na snazi do 31.12.2017. i stoga a pošto je istekao od ovog datuma (31.12.2017.) nakon otkazivanja od strane socijalnog partnera poslodavca (Privredne komore), isti je neprimenljiv u slučaju tužioca. Takođe, povodom odluke tužene br. 8261 od 23.08.2019.godine za nastavak važenja odredaba OKSK za priznavanje jubilarnih isplata zaposlenima koji su do 31.12.2019. godine navršili jubilej, u konkretnom slučaju isto ne važi i ne može se primeniti, iz razloga što tužilac ima 37 godina radnog staža, i taj isti jubilej je navršio 2013. godine, a pravo na podnošenje tužbe tužioca u ovom predmetu je počelo od dana stupanja na snagu OKSK, dana 01.01.2015.godine i poslednji rok za podnošenje zahteva je bio datum 31.12.2017. godine.

43. S tim u vezi, Sud smatra da je Apelacioni sud u osporenoj presudi preinačio presudu prvostepenog suda, osvrćući se i obrazlažući navode podnosioca zahteva i tužene strane, uključujući i one koje se odnose na pogrešno tumačenje zakonskih odredbi, odnosno opšteg Kolektivnog ugovora.
44. U svetlu gore navedenog, Sud primećuje da su redovni sudovi razjasnili da: (i) je podnosilac zahteva ispunio uslov za jubilarnu nagradu (30 godina radnog iskustva u 2013. godini) pre stupanja na snagu Opšteg kolektivnog ugovora Kosova, što je i odlučujuća tačka za donošenje odluke Apelacionog suda; (ii) Opšti kolektivni ugovor Kosova je bio primenljiv u periodu od 1. januara 2015. do 31. decembra 2017. godine; (iii) podnosilac zahteva je podneo zahtev za nadoknadu jubilarne nagrade 11. juna 2019. godine, odnosno nakon isteka važenja Opšteg kolektivnog ugovora Kosova.
45. Pored gore navedenih elaborata, Sud nalazi da je donošenje odluke Apelacionog suda, u činjeničnim i pravnim okolnostima ovog konkretnog slučaja, u skladu i sa pravnim mišljenjem dobijenim sa opšteg sastanka Vrhovnog suda od 27. februara 2023. godine. U tom pravcu, Sud će se pozvati na relevantni deo Pravnog mišljenja Vrhovnog suda od 27. februara 2023. godine, koje navodi da „VI. Zaposleni na osnovu Opšteg kolektivnog sporazuma Kosova, ima pravo na jubilarnu nagradu kako je definisano u članu 52 ovog sporazuma, ako su ispunjeni ovi uslovi i to: a) da se jubilarna godina rada od 10, 20 i 30 godina navršava u vreme kada se primenjuje ovaj sporazum kao u tački II ovog pravnog mišljenja [Opšti Kolektivni Sporazum Kosova se primenjivao u vremenskom periodu od

01.12.2015 – 31.12.2017], i b) radni staž od 10, 20 i 30 godina treba biti neprekidan kod poslednjeg poslodavca.“

46. Dakle, Sud primećuje da je, prema Pravnom mišljenju Vrhovnog suda o jubilarnoj nagradi, odlučujući element primenjen i u okolnostima konkretnog slučaja da je jubilarna godina radnog odnosa navršena u periodu 01. januar 2015. - 31.12.2017. godine, što se ne poklapa da je ispunjeno u ovom predmetu, pošto je podnosilac zahteva 2013. godine ispunio jubilarnu godinu kada nije bio na snazi kolektivni ugovor. Samim tim, Sud nalazi da postupci pred Apelacionim sudom nisu bili nepravični ili proizvoljni. (vidi *mutatis mutandis* slučaj Suda: KI199/18, podnosilac zahteva *Hajriz Haxholli*, Rešenje o neprihvatljivosti od 24. juna 2019. godine, stav 34).
47. U tom kontekstu, Sud podseća da se on sam ne može preobratiti u činjenični sud i pokazati redovnim sudovima koji bi bio najprikladniji način primene materijalnog prava, jer takvu nadležnost, po pravilu, treba da vrše sudovi redovne nadležnosti. Sud naglašava da on može da interveniše samo onda kada je obrazloženje odluka redovnih sudova krajnje proizvoljno i neopravdano, a u konkretnim okolnostima se ne radi o očigledno proizvoljnim ili neopravdanim odlukama.
48. U vezi sa tvrdnjama podnosioca zahteva o pogrešnoj primeni Kolektivnog sporazuma, Sud naglašava da podnosilac zahteva pored navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a kao rezultat pogrešnog tumačenja činjenica i pogrešne primene zakona, ne potkrepljuje u dovoljnoj meri niti argumentuje pred Sudom kako je ovo tumačenje primenjivog zakona od strane Vrhovnog suda moglo da bude „očigledno pogrešno“, što je rezultiralo „proizvoljnim zaključcima“ ili „očigledno neobrazloženim“ za podnosioca zahteva ili kako postupci pred redovnim sudovima u celosti, možda nisu bili pravični ili čak proizvoljni. Pored toga, Sud ocenjuje da je Vrhovni sud uzeo u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja, navode podnosioca zahteva i obrazložili su jasno iste (Vidi: u tom smislu, slučaj Suda [KI64/20](#), podnosilac zahteva: *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 03. avgusta 2020. godine, stav 41; i [KI37/21](#) *Podnosilac zahteva Isa Tusha, Naser Tusha i Miradije Tusha*, Rešenje o neprihvatljivosti od 8. septembra 2021. godine, stav 67).
49. Shodno tome, Sud, na osnovu svega prethodno izloženog, smatra da je podnosilac zahteva jednostavno nezadovoljan rezultatom postupka pred redovnim sudovima, međutim, njegovo nezadovoljstvo samo po sebi ne može da pokrene argumentovanu tvrdnju o povredi osnovnih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom (vidi predmet ESLJP-a [Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, predstavka br. 5503/02](#), presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
50. Stoga, Sud smatra da podnosilac zahteva ne dokazuje i ne potkrepljuje u dovoljnoj meri svoju tvrdnju da su redovni sudovi možda na pogrešan način primenili zakon, te se stoga njegove tvrdnje o pogrešnom tumačenju i primeni važećeg zakona kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju „četrtoeg stepena“ i kao takvi odražavaju zahteve na nivou „zakonitosti“ i nisu argumentovani na nivou „ustavnosti“. Samim tim, isti su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je to i propisano u stavu (2) pravila 34 Poslovnika o Radu.

(ii) Što se tiče nedoslednosti sudskih odluka u vezi sa povredom člana 24 Ustava

51. Sud prvenstveno podseća da navode u vezi sa nedoslednošću sudskih odluka podnosilac zahteva povezuje sa tvrdnjom o povredi člana 24 Ustava kao rezultat nepostojanja jednakosti pred zakonom. Dakle, podnosilac zahteva u suštini navodi da je i) osporenim odlukom on tretiran na nejednak način u odnosu na druge; kao i ii) da je povređeno načelo pravne sigurnosti kao rezultat kontradiktorne odluke Apelacionog suda.

52. Sud će u nastavku razmotriti: (i) načela i kriterijume koji su postavljeni kroz sudsku praksu ESLJP-a i Suda u vezi sa nedoslednošću sudskih odluka i; (ii) primenu istih u konkretnom slučaju.

Načela i kriterijumi koji su postavljeni u sudskoj praksi ESLJP-a i Suda u vezi sa nedoslednošću sudskih odluka

53. S tim u vezi, Sud prvenstveno naglašava da načela i kriterijumi koji su postavljeni od strane ESLJP-a, ovaj Sud tokom razmatranja navoda podnosioca zahteva u vezi sa povredom prava na pravnu sigurnost, kao rezultat kontradiktornih odluka je primenio i u svojoj sudskoj praksi. (vidi slučajeve Suda KI87/18, podnosilac zahteva "[IF Skadeforsikring](#)", Presuda od 27. februara 2019. godine i KI35/18, podnosilac zahteva [Bayerische Versicherungsverband](#), Presuda od 6. januara, gde je Sud, između ostalog, utvrdio povredu člana 31 Ustava, u vezi sa članom 6 EKLJP-a zbog povrede načela pravne sigurnosti, kao rezultat nedoslednosti u sudskoj praksi ESLJP-a).
54. U svetlu razvijanja opštih načela u vezi sa nedostatkom doslednosti koji su postavljeni u sudskoj praksi Sud se prvo poziva na sudsku praksu ESLJP-a, koji je stalno ponavljao da je jedna od bitnih komponenti vladavine prava pravna sigurnost, koja, između ostalog, garantuje određenu sigurnost u pravnim situacijama i doprinosi poverenju javnosti u sudove (vidi, slučaj ESLJP-a *Brumărescu protiv Rumunije* [VV], zahtev [br. 28342/95](#), stav 61; slučaj *Ştefăniţă i drugi protiv Rumunije*, zahtev [br. 38155/02](#), presuda od 2. novembra 2010. godine, stav 38 i slučaj *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, zahtev [br. 13279/05](#), Presuda od 20. oktobra 2011. godine, stav 56).
55. Prema ESLJP-u „postojanje kontradiktornih sudskih odluka, sa druge strane, može da stvori situacije pravne nesigurnosti, koja bi dovela do smanjenja poverenja javnosti u sudski sistem“. (vidi slučaj *Paduraru protiv Rumunije*, predstavka br [br. 63252/00](#), stav 98; *Vinčić i drugi protiv Srbije*, predstavka [br. 44698/06](#), stav 56, Presuda od 1. decembra 2009. godine; i slučaj *Ştefăniţă i drugi protiv Rumunije*, citiran iznad, stav 38). ESLJP-je je, ipak, precizirao da da ne postoji stečeno pravo na doslednost sudske prakse. (vidi slučaj *Unéđić protiv Francuske*, predstavka [br. 20153/04](#), stav 74, 18. decembar 2008. godine, vidi gore citiran slučaj *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, stav 56, i vidi takođe i gore citiran slučaj Suda KI35/18, podnosilac zahteva *Bayerische Versicherungsverband*, stav 65, kao i slučaj KI 42/17, podnosilac zahteva [Kushtrim Ibraj](#), Rešenje o neprihvatljivosti od 25. januara 2018. godine, stav 33).
56. U nastavku, ESLJP je dalje uspostavio tri osnovna uslova koji su prihvaćeni u sudskoj praksi Suda da bi se utvrdilo da li razilaženje navodnih sudskih odluka predstavlja povredu člana 6. EKLJP-a, a koji utvrđuju sledeće: (i) da li postoje „duboke i dugoročne“ razlike u sudskoj praksi; (ii) da li domaći zakon uspostavlja mehanizme koji mogu da rešavaju takve razlike; i (iii) da li su ti mehanizmi primenjeni i sa kakvim efektom (u tom smislu vidi slučajeve ESLJP-a, *Beian protiv Rumunije* (br. 1), zahtev [br. 30658/05](#), presuda od 6. decembra 2007. godine, stavovi 37-39; *Grkokatolička župa Lupeni i drugi protiv Rumunije*, zahtev [br. 76943/11](#), presuda od 29. novembra 2016. godine, stavovi 116 - 135; *Iordan Iordanov i drugi protiv Bugarske*, zahtev [br. 23530/02](#), presuda od 2. jula 2009. godine, stavovi 49-50; *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, gore citiran, stav 53; i vidi, slučaj Suda, KI29/17, podnosilac zahteva [Adem Zhegrova](#), rešenje o neprihvatljivosti od 5. septembra 2017. godine, stav 51, i vidi i gore citirane slučajeve Suda, KI42/17, podnosilac zahteva: *Kushtrim Ibraj*, stav 39, KI87/17 podnosilac zahteva: „*IF Skadiforsikring*“, stav 67, gore citiran, KI35/18 podnosilac zahteva „*Bayerische Versicherungsverband*“, gore citiran, stav 70, KI107/19, podnosilac zahteva: [Gafurr Butyqi](#), rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine).

57. Sud primećuje da je ESLJP u razvoju koncepta „*dubokih i dugoročnih razlika*“ takođe uzeo u obzir da li je odstupanje izolovano ili pogađa veliki broj ljudi (vidi, između ostalog, slučaj ESLJP-a, *Grkokatolička župa Lupeni i drugi protiv Rumunije*, gore citiran, stav 135).
58. Sud u tom smislu takođe primećuje da ESLJP nije utvrdio povredu člana 6. EKLJP-a u slučajevima različite sudske prakse, čak iako je to uticalo na veliki broj ljudi u odnosu na isti slučaj u kratkom vremenskom periodu pre nego što su relevantne sporove rešavali viši sudovi, što je omogućavalo državnim mehanizmima da obezbede odgovarajuću doslednost (vidi, između ostalog, slučaj ESLJP-a, *Albu i drugi protiv Rumunije*, presuda od 10. maja 2012. godine, stavovi 42 - 43).
59. Poslednje navedeni se odnosi na drugi i treći uslov, odnosno postojanje mehanizma koji može da reši nedoslednosti u sudskoj praksi i da li je taj mehanizam korišćen i sa kojim efektom. S tim u vezi, ESLJP je u početku utvrdio da nedostatak takvog mehanizma predstavlja povredu prava na pravično suđenje zagantovano članom 6. EKLJP-a (vidi, u ovom smislu, *Tudor Todor protiv Rumunije*, zahtev [br. 21911/03](#), presuda od 4. marta 2009. godine, stavovi 30-32; i *Štefăniță i drugi protiv Rumunije*, presuda od 2. februara 2010. godine, stavovi 37-38; i *Nejdet Şahin i Perihan Sahin protiv Turske*, gore citiran, stav 54).

Primena ovih načela i kriterijuma u okolnostima konkretnog slučaja

60. U nastavku, Sud će prethodno izložena načela primeniti na okolnosti konkretnog slučaja, primenjujući kriterijume na osnovu kojih Sud i ESLJP rešavaju pitanja neusaglašenosti u pogledu sudske prakse, polazeći sa ocenom da li su u okolnostima konkretnog slučaja (i) navodne razlike u sudskoj praksi „*duboke i dugotrajne*“; i ako jesu, (ii) da li postoji mehanizam za rešavanje odgovarajuće neusaglašenosti, i (iii) da li su ti mehanizmi primenjeni i kakvo je bilo njihovo dejstvo u okolnostima konkretnog slučaja.
61. Pre svega, Sud takođe prvo mora ponoviti da, na osnovu sudske prakse ESLJP-a i sudske prakse Suda, nije njegova funkcija da upoređuje različite odluke redovnih sudova, čak i ako su donete u očigledno sličnim postupcima, budući da se njihova nezavisnost mora poštovati (vidi, slučaj ESLJP-a *Adamsons protiv Letonije*, gore citiran, stav 118, vidi, takođe slučajeve Suda KI87/18, podnosilac zahteva: *IF Skadeforsikring* i KI35/18, podnosilac zahteva: *Bayerische Versicherungsverband*, gore citiran).
62. Pored toga, podnosioci zahteva u vezi sa navodima o ustavnoj povredi osnovnih prava i sloboda kao rezultat razlika u sudskoj praksi, moraju da podnesu Sudu relevantne argumente u vezi sa činjeničnom i pravnom sličnošću slučajeva za koje se tvrdi da su rešeni drugačije od strane redovnih sudova, što je rezultiralo kontradiktornim odlukama u sudskoj praksi i koje su mogle rezultirati povredom njihovih ustavnih prava i sloboda zagantovanih članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a (vidi, gore citirani slučaj KI35/18, podnosilac zahteva: *Bayerische Versicherungsverband*, stav 76).
63. U tom smislu, EKLJP priznaje da je mogućnost odstupanja u sudskoj praksi prirodna karakteristika svakog pravosudnog sistema zasnovanog na sistemu nacionalnih sudova koji imaju vlast nad svojom teritorijalnom nadležnošću. Takođe priznaje da takve razlike mogu nastati, kao u ovom slučaju, unutar iste nadležnosti. Ovo samo po sebi ne može biti u suprotnosti sa pravom koje garantuje EKLJP (vidi slučaj ESLJP-a *Santos Pinto protiv Portugala*, zahtev br. 39005/04 Presuda od 20. maja 2008. godine stav 41).
64. S tim u vezi, Sud najpre podseća na tvrdnju podnosioca zahteva koji navodi da njegov slučaj nije tretiran na isti način u odnosu na druge predmete koji su po njemu identični, čak i pored istih činjeničnih i pravnih okolnosti, dodajući da su redovni sudovi su doneli različite odluke u istim predmetima.

65. U tom pravcu, Sud naglašava da je podnosilac zahteva doneo na Sud 4 različite odluke, za koje je smatrao da je u njima odlučeno na pravičan način, i to: (1) Presudu Apelacionog suda [Ac. br.1823/2021] od 19. aprila 2022. godine (A. M.); (2) Presudu Apelacionog suda [Ac. br.7587/2021] od 7. jula 2022. godine (S. B.); (3) Presudu Vrhovnog suda [Rev. br.639/2020] od 21. januara 2021. godine (B.F.); i (4) Presudu Vrhovnog suda [Rev. br.90/2020] od 4. maja 2020. godine (S. C.). S tim u vezi, Sud primećuje da su sve ove odluke doneta od strane redovnih sudova pred dana donošenja *pravnog mišljenja o jubilarnim nagradama*, Vrhovnog suda od 27. februara 2023. godine.
66. Stoga, pored navedenih elaborata u vezi sa tvrdnjom podnosioca zahteva o pogrešnoj primeni materijalnog prava, Sud nalazi da je donošenje odluke Apelacionog suda, u činjeničnim i pravnim okolnostima konkretnog slučaja, takođe u saglasnosti sa pravnim mišljenjem o jubilarnoj nagradi izdatim na Opštem sastanku Vrhovnog suda, dana 27. februara 2023. godine.
67. Dakle, Sud primećuje da na osnovu Pravnog mišljenja Vrhovnog suda o jubilarnoj nagradi, odlučujući element koji je primenjen i u okolnostima ovog konkretnog slučaja je da se jubilara godina zaposlenja dostigne tokom perioda 1. januar 2015 – 31. decembar 2017. godine, a što u ovom slučaju nije ispunjeno, jer je podnosilac zahteva jubilarnu godinu dostigao u 2013. godini, kada nije bilo Kolektivnog ugovora na snazi. Samim tim, Sud nalazi da postupci pred Apelacionim sudom nisu bili nepravični ili proizvoljni. (vidi *mutatis mutandis* slučaj Suda: [KI199/18](#), podnosilac zahteva *Hajriz Haxholli*, Rešenje o neprihvatljivosti od 24. juna 2019. godine, stav 34).
68. S tim u vezi, Sud smatra da je osporena presuda Apelacionog suda obrazložena i da se za tumačenje Apelacionog suda, u vezi sa činjenicama koje je podnosilac zahteva izneo na ocenu, ne može reći da je bilo proizvoljno, neobrazloženo ili da je moglo uticati na pravično suđenje, već se samo radilo o tumačenju i sprovođenju zakona (vidi, analogno, slučaj KI29/17, podnosilac zahteva: *Adem Zhegrova*, gore citiran, stav 57).
69. Podsećajući na obavezu utvrđenu u sudskoj praksi Suda da podnosioci zahteva moraju Sudu dostaviti relevantne argumente u vezi sa činjeničnom i pravnom sličnošću slučajeva za koje navode da su rešeni drugačije od strane redovnih sudova, što je rezultiralo kontradiktornim odlukama u sudskoj praksi, Sud primećuje da, osim podnošenja dve odluke Apelacionog suda kao i dve odluke Vrhovnog Suda, gde podnosilac zahteva navodi slične činjenične i pravne okolnosti kao one u slučaju podnosioca zahteva, podnosilac zahteva nije uspeo da iznese dodatne argumente Sudu, niti druge slučajeve o kojima je odlučeno drugačije od strane Apelacionog suda, i shodno tome, potkrepi svoj navod o povredi pravne sigurnosti, kao rezultat kontradiktornih odluka redovnih sudova.
70. Stoga, u smislu svoje sudske prakse, Sud ocenjuje da nije moguće utvrditi postojanje „*dubokih i dugoročnih razlika*“ u sudskoj praksi Apelacionog suda koje ugrožavaju načelo pravne sigurnosti, pozivajući se na presude Apelacionog suda (vidi, na analogan način, slučaj KI29/17, podnosilac zahteva *Adem Zhegrova*, citirano iznad, stav 53; vidi takođe slučaj [KI28/23](#), sa podnosiocem zahteva *Rahim Haliti*, Rešenje o neprihvatljivosti od 26. juna 2023. godine, stav 81).
71. Prema tome, Sud smatra da ni broj presuda za koje se tvrdi da su kontradiktorne, kao ni način na koji je Apelacioni Sud ocenio i razmatrao slučaj podnosioca zahteva ne stvaraju dovoljno osnova za obrazloženje navoda o povredi načela sigurnosti, kao posledica kontradiktornih odluka Apelacionog suda (vidi, slučaj KI29/17, gore citiran, stav 58).

(iii) Što se tiče navoda o povredi člana 46. Ustava

72. Sud podseća da podnosilac zahteva ističe da je osporena odluka doneta u suprotnosti sa pravima zagarantovanim članom 46. [Zaštita imovine] Ustava.

73. Sud podseća da član 46. Ustava, kao i član 1. Protokola br. 1 (Zaštita imovine) EKLJP-a ne garantuje pravo na sticanje svojine (vidi, slučajeve Suda: KI201/18, podnosilac zahteva: *Selami Taraku*, rešenje o neprihvatljivosti od 1. novembra 2019. godine, stav 39; [KI83/18](#), podnosilac zahteva: *Ivica Milošević*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. oktobra 2019. godine, stav 41, vidi i predmete ESLJP-a: [Van der Mussele protiv Belgije](#), br. 8919/80, presuda od 23. novembra 1983. godine, stav 48; i [Slivenko i drugi protiv Letonije](#), zahtev br. 73049/01, presuda od 9. oktobra 2003. godine, stav 121).
74. U tom smislu, Sud se poziva na tumačenja ESLJP-a, gde se ističe da se član 1. Protokola br. 1 (Zaštita imovine) EKLJP-a primenjuje samo na postojeću „imovinu“ osobe (vidi: [Marckx protiv Belgije](#), br. 6833/74, presuda od 13. juna 1979. godine, stav 50; [Anheuser-Busch Inc. protiv Portugala](#), br. 73049/01, presuda od 11. januara 2007. godine, stav 64).
75. Podnosilac zahteva može dalje da tvrdi povredu člana 46. Ustava samo u meri u kojoj se osporene odluke odnose na njegovu „imovinu“; u smislu ove odredbe, „imovina“ može biti „postojeća imovina“, uključujući navode na osnovu kojih podnosilac zahteva može da tvrdi „legitimna očekivanja“ da dobije efektivno uživanje bilo kog prava na svojinu.
76. Međutim, prema praksi ESLJP-a, ne može se reći da postoji „legitimno očekivanje“ tamo gde postoji spor u vezi sa pravilnim tumačenjem i primenom domaćeg prava i kada nacionalni sudovi naknadno odbiju podneske podnosioca zahteva (vidi, predmet ESLJP-a: [Kopecky protiv Slovačke](#), br. 44912/98, presuda od 28. septembra 2004. godine, stav 50).
77. Sud, razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi sa gore navedenim načelima, primećuje da podnosilac zahteva nije posebno obrazložio povredu prava na imovnu i nije se konkretno pozvao na neko od načela koje se nalazi u članu 46 Ustava, već smatra da je ovo pravo povređeno kao rezultat povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje (član 31 Ustava) a u vezi sa neisplatom jubilarnih plata koje je on tražio. Ovo zbog činjenice što su, prema navodima podnosioca zahteva, redovni sudovi pogrešno utvrdili činjenično stanje i pogrešno su primenili materijalno pravo i na taj način se nisu odlučili za usvajanje njegovog tužbenog zahteva.
78. Međutim, prilikom razmatranja ovih navoda koji se odnose na pogrešnu primenu materijalnog prava, Sud je već došao do zaključka da su ovi navodi očigledno neosnovani. Stoga, Sud smatra da u ovom slučaju nije dokazano da podnosilac zahteva ima obrazložen zahtev u vezi sa povredom prava svojine prema članu 46. Ustava.
79. Dakle, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i kvalifikuje se kao navod koji spada u kategoriju navoda „četrtoog stepena“, pa se proglašava neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 34 stav (2) Poslovnika o Radu.

Zaključak

80. U zaključku, Sud utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva u vezi sa povredama prava koja su zagarantovana gore navedenim članovima Ustava, očigledno neosnovani, jer (i) navodi o pogrešnom tumačenju materijalnog prava se ocenjuju kao očigledno neosnovanim jer se ovi navodi kvalifikuju kao navodi koji pripadaju kategoriji navoda „četrtoog stepena“; (ii) navodi o nedoslednosti sudskih odluka u vezi sa povredama člana 24 Ustava, se ocenjuju kao očigledno neosnovanim, jer pripadaju kategoriji navoda „četrtoog stepena“; i (iii) navodi o povredi člana 46 Ustava, se ocenjuju kao očigledno neosnovanim. Samim tim, zahtev se u celini ocenjuje kao neprihvatljiv kao očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, kako je to i propisano u stavu (2) pravila 34 Poslovnika o Radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilima 34 (2) i 48 (1) (b) Poslovnika, dana 17. januara 2024. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu, u skladu sa stavom 5 člana 20 Zakona.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani